

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Cob/167/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120288565
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Šiffalovič
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6120288565.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Šiffalovič a členiek senátu JUDr. Eleny Kúšovej a JUDr. Tatiany Pastierikovej, v právnej veci žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., Želetavská 1525/1, 140 92 Praha 4, Česká republika, IČO: 649 48 242, konajúceho na území SR prostredníctvom organizačnej zložky: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, Šancová 1/A, 813 33 Bratislava, IČO: 47 251 336, zast. Nosko & Partners s. r. o., Podjavorinskej 2, 811 03 Bratislava, IČO: 36 860 107, proti žalovaným: 1) S.. R. Č., V.. XX.XX.XXXX, B. P. B. XXXXX/X, XXX XX P. - L., 2) S.. Q. X., V.. XX.XX.XXXX, B. P. P. XXX/XX, XXX XX X., 3) S.. S. Š., V.. XX.XX.XXXX, B. P. H. XXX/X, XXX XX X., 4) S.. J. Y., V.. XX.XX.XXXX, B. P. R. XXX/XX, XXX XX P., 5) S.. I. Q., V.. XX.XX.XXXX, B. P. L. XXX/X, XXX XX X., všetci zast. SMOLÁK HLAVATÁ advokátska kancelária s. r. o., Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 47 254 432, o zaplatenie 125.000,00 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 26Csp/53/2021-428 zo dňa 19.04.2022 v spojení s opravným uznesením č.k. 26Csp/53/2021-461 zo dňa 05.10.2022, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava II č.k. 26Csp/53/2021-428 zo dňa 19.04.2022 v spojení s opravným uznesením č.k. 26Csp/53/2021-461 zo dňa 05.10.2022 potvrdzuje.

II. Žalobcovi priznáva proti žalovaným 1) až 5) nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom rozhodol, že žalovaní 1), 2), 3), 4), 5) sú povinní zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 15.360,00 EUR, spolu s úrokom z omeškania 13 % ročne zo sumy 15.360,00 EUR od 29.10.2019 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných 1), 2), 3), 4), 5) v rozsahu poskytnutého plnenia zaniká povinnosť ostatných žalovaných. Druhým výrokom uložil žalovaným 4) a 5) povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 109.640,00 EUR, spolu s úrokom z omeškania 13 % ročne zo sumy 109.640,00 EUR od 29.10.2019 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných 4), 5) v rozsahu poskytnutého plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného. Tretím výrokom rozhodol, že žalobca má voči žalovaným 1), 2), 3), 4), 5) nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 303, § 306 ods. 1, § 307 ods. 1, § 369 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), § 155 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“), § 3 ods. 6 písm. a) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní, § 140 ods. 1, 2 a 3, § 141, § 255 ods. 1 § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica sa žalobca domáhal pôvodne, aby súd zaviazal žalovaných každého samostatne zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 15.360,00 EUR, spolu s úrokom z omeškania vo výške 13,00 % p.a. z istiny 15.360,00 EUR odo dňa 29.10.2019 až do zaplatenia a aby zaviazal žalovaného 4) a žalovaného 5) každého jedného samostatne zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 109.640,00 EUR, spolu s úrokom z omeškania vo výške 13,00 % p. a. z istiny 109.640,00 EUR odo dňa 29.10.2019 až do zaplatenia, ako aj na náhradu trov konania.

3. Aplikáciu právnych predpisov uvedených v rozhodnutí na zistený skutkový stav dospel súd k záveru, že žalobou uplatnený nárok žalobcu voči žalovaným je v celom rozsahu dôvodný. Skutkové tvrdenia žalobcu v konaní neboli sporné. Súd posúdil právny stav tak, že sa jedná o obchodnoprávny spor, a to s poukazom na ust. § 261 OBZ, a preto vec právne posúdil podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Vzhľadom na to, že medzi žalobcom a dlžníkom bola uzatvorená zmluva o úvere, ide v hlavnom vzťahu medzi veriteľom (žalobcom) a dlžníkom o tzv. absolútny obchodnoprávny vzťah. Ako obchodnoprávne je preto potrebné posúdiť aj vzťahy medzi veriteľom a ručiteľmi (žalovanými) s poukazom na ustanovenie § 261 ods. 7 ObZ, keďže vznikli pri zabezpečení záväzku v obchodnoprávnom záväzkovom vzťahu.

4. Na základe obsahu dohôd o ručení dospel súd prvej inštancie k záveru, že vôľou veriteľa a ručiteľa bolo, aby sa ručiteľ, každý samostatne, sám za seba zaručil do určitej výšky za záväzok dlžníka. Ustanovenie § 307 ods. 1 ObZ predpokladá solidaritu spoluručiteľov (t.j. že ručia všetci spoločne a nerozdielne). Toto ustanovenie je dispozitívne (v zmysle § 263 ods. 1 ObZ) a rozsah ručenia možno ustanoviť (v ručiteľskom oprávnení) alebo dohodnúť (v zmluve) inak. Tak to bolo aj v prejednávanej veci, keď každý zo žalovaných sa zaručil voči veriteľovi za záväzok dlžníka len do výšky, ktorá je uvedená v dohode o ručení (teda každý zo žalovaných 1) - 3) do výšky 15.360,00 EUR a každý zo žalovaných 4) a 5) do výšky 125.000,00 EUR. Na strane ručiteľov ide preto o záväzok delený, resp. čiastkový, keď sa záväzkový vzťah delí na viacero autonómnych záväzkových vzťahov (napokon každý z ručiteľov sa zaviazal voči veriteľovi samostatnou dohodou o ručení). Z listinných dôkazov (prihlášky pohľadávky, oznámenia o predčasnej splatnosti a dohôd o ručení) vyplýva, že ručením bola zabezpečená iba časť záväzku.

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca po výzve Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 17.12.2020 opravil návrh na vydanie platobného rozkazu a domáhal sa spôsobu plnenia žalovanými tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Podľa názoru súdu si žalobca na základe predložených dohôd o ručení mohol uplatniť voči každému z ručiteľov presne toľko, na koľko sa zaručil v tej ktorej dohode o ručení. Formulácia výroku, pri ktorej plnením jedného zo žalovaných v rozsahu jeho plnenia zaniká povinnosť plniť ostatných, je pritom typická pri žalobách veriteľa proti dlžníkovi a ručiteľovi (teda nie vtedy, keď veriteľ žaluje viacero ručiteľov, ktorí nie sú zaviazaní spoločne a nerozdielne, ale každý sám za seba, čo umožňuje dispozitívne ustanovenie ObZ). To napokon vyplýva aj z výzvy upomínacieho súdu zo dňa 17.12.2020 (na č.l. 182). Vzhľadom na to, že petit celkom nekorešpondoval s hmotnoprávnym vzťahom, zaoberal sa súd prvej inštancie úvahou, či možno takto formulovaný petit prevziať do výroku rozsudku.

6. Žalobca si uplatňuje nárok ako veriteľ voči viacerým ručiteľom. Súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/79/2003 a mal za to, že v predmetnej právnej veci prevzali žalovaní na seba záväzok uspokojiť žalobcu, každý v konkrétnej výške. Žalobca si mohol vybrať, ktorého, resp. ktorých ručiteľov bude žalovať, a to každého až do výšky uvedenej v ním podpísanej dohode o ručení (konkrétne v článku III.), pričom sa rozhodol uplatniť nárok voči všetkým ručiteľom, a to spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zanikne povinnosť ostatných žalovaných. Ak aj teda nie je súd viazaný spôsobom plnenia, ktorý formuluje žalobca v petite, nemohol v danej situácii výrok modifikovať podľa obsahu dohôd o ručení, keďže v prejednávanej veci nejde o prípad podľa § 216 CSP. Súd žalobe vyhovel v celosti, rešpektujúc žalobcovu dispozíciu s jeho nárokom. Mal za to, že výrok spĺňa požiadavky materiálnej vykonateľnosti a súd ním nepriznáva viac, než čoho sa žalobca domáha, teda neporušuje zásadu „ne ultra petitum“. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že žalobe možno vyhovieť v celosti.

7. Najpodstatnejšou pre rozhodnutie považoval súd vyriešenie právnej otázky, či schválením reštrukturalizačného plánu došlo k zmene lehoty splatnosti, prípadne k novácii, a to aj vo vzťahu k žalovaným ako ručiteľom a teda, či je žaloba podaná predčasne. Z ustanovenia § 155 ods. 4 ZKR vyplýva, že plánom zostávajú nedotknuté práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných pohľadávok voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka, ako aj práva veriteľov domáhať sa uspokojenia

ich pôvodných zabezpečených pohľadávok z majetku tretích osôb. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 604/2013, podľa ktorého novelou zákona o konkurze a reštrukturalizácii prijatej zákonom č. 348/2011 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2012 už reštrukturalizačným plánom nemôžu byť dotknuté práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných pohľadávok voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka, ako aj práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných zabezpečených pohľadávok z majetku tretích osôb. Žalobca argumentoval aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/ 168/2017 z 28. januára 2020. S uvedeným právnym názorom najvyšších súdnych autorít sa súd prvej inštancie stotožnil.

8. Konajúci súd tiež považoval za potrebné poukázať na zhodný právny názor Krajského súdu v Bratislave prezentovaný v rozsudku sp. zn. 2Cob/152/2019 zo dňa 01.12.2020. Pokiaľ ide o žalobcom predložený rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31CoZm/1/2017 zo dňa 26.04.2018, tento sa zaoberal záväzkom avala zo zmenky, pričom s ohľadom na odlišnosti v právnych vzťahoch medzi veriteľom, dlžníkom a ručiteľom a veriteľom a zmenkovým dlžníkom a zmenkovým ručiteľom naň súd v konaní neprihliadol.

9. K procesnej obrane žalovaných, ktorí citovali publikáciu ĎURICA, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. Bratislava: C.H.Beck, 2012, 953 s., so záverom, že pokiaľ dôjde v pláne k zmene lehoty splatnosti pohľadávky, môže si veriteľ vymáhať pohľadávku voči tretím osobám až po lehote splatnosti a tento záver vyplýva z princípu subsidiarity, sú uviedol, že žalovanými citovaný komentár sa vzťahuje na znenie zák. č. 7/2005 Z. z. účinné ešte pred 01.01.2012, ktoré už nemožno aplikovať. Takisto nemožno na prejednávany spor aplikovať rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/29/2013 zo dňa 18.03.2014, v ktorom právnou otázkou bolo vyrubenie penále zo strany Sociálnej poisťovne, právna povaha penále a účinky reštrukturalizačného plánu na túto špecifickú pohľadávku. Len pre úplnosť súd doplnil, že žalovaní argumentovali v odpore (konkrétne na č.l. 234) zmenou lehoty splatnosti pohľadávky, ktorá je de facto zmenou obsahu záväzku a neskôr (na pojednávaní dňa 17.02.2022) poukazovali aj na nováciu záväzku (pri ktorej sa doterajší záväzok nahrádza novým záväzkom). Bez ohľadu na rozdiel v týchto právnych inštitútoch mal súd za to, že schválením reštrukturalizačného plánu možno jeho účinky vzťahovať len na dlžníka, ale záväzok ručiteľov je nedotknutý. Ani dohoda o zmene splatnosti pohľadávky, ani novácia záväzku nemohla spôsobiť účinky vo vzťahu k ručiteľom, bez ohľadu na princíp subsidiarity, nakoľko ustanovenie § 155 ods. 4 ZKR ju kogentne ako lex specialis k ObZ vylučuje.

10. K úrokom z omeškania súd uviedol, že boli v súlade s dispozitívnym ustanovením § 369 ods. 2 OBZ dohodnuté v zmluve o úvere, konkrétne v článku II., bod 2.3.5 ods. 2 ako prirážka vo výške 10 % p. a. k riadnym úrokom dohodnutým v článku II, bod 2.3.5. ods. 1 písm. a) vo výške 14,50 % p. a. (poznámka súdu, ide o číslovanie v zmysle Dodatku č. 8 k Zmluve o úvere na č.l. 42), pričom sadzba je uvedená aj Oznámení na č.l. 73). S poukazom na ustanovenie § 3 ods. 6 písm. a) zák. č. 307/2016 Z. z., si žalobca uplatnil úrok z omeškania vo výške 13 % p. a.. Nakoľko nárok na zaplatenie úroku z omeškania vyplýva zo zmluvy o úvere a je v súlade s právnou úpravou, súd prvej inštancie zaviazal žalovaných na jeho zaplatenie podľa žaloby.

11. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

12. Proti tomuto rozhodnutiu podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní 1) až 5), z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

Uviedli, že svoje oprávnenia, ako aj celkové procesné postavenie v reštrukturalizácii, odvíjajú od existencie prihlásených pohľadávok. Ich stabilitu veriteľa v zmysle zásady súčinnosti verifikujú navrhnutím reštrukturalizačného plánu, ktorý je v zmysle ust. § 132 ods. 1 ZKR, po schválení súdom záväzný pre všetkých veriteľov prihlásených pohľadávok, t.j. v prejednávanej veci aj pre žalobcu.

13. S poukazom na ust. § 136 ods. 1 ZKR mali za to, že aby sa zmysel a účel reštrukturalizácie naplnil, zákonodarca umožňuje v procese reštrukturalizácie využiť viacero nástrojov, medzi ktoré prostredníctvom ustanovenia § 135 ZKR zaraďuje aj predĺženie lehoty splatnosti pohľadávok veriteľov, ktoré veriteľa pri tvorbe reštrukturalizačného plánu navrhujú. Takisto aj v procese prípravy a následného hlasovania o reštrukturalizačnom pláne na schvaľovacej schôdzi je každý veriteľ, t.j. v prejednávanej veci

aj žalobca, oprávnený požiadať v zmysle ust. § 145 ods. 1 ZKR o jeho zmenu, poprípade sa v zmysle ust. § 157 ZKR, domáhať sa vyslovenia neúčinnosti reštrukturalizačného plánu voči sebe alebo poukazovať v zmysle ust. § 159 ZKR na nesplnenie reštrukturalizačného plánu a požadovať s tým spojené dôsledky.

14. Ďalej citovali z publikácie Ďurica, M., Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, Komentár, Bratislava: C.H.Beck, 2012, str. 953 vyslovili názor, že potvrdením reštrukturalizačného plánu spoločnosti ASEK TZB, spol. s r.o., prišlo k dohode o novácii záväzkov veriteľa voči dlžníkovi. Poukázali na to, že dlžník si riadne a včas plní všetky svoje povinnosti vyplývajúce z reštrukturalizačného plánu, na základe čoho neexistuje k dnešnému dňu akákoľvek povinnosť ručiteľov uhradiť záväzok za dlžníka. Svoj názor podporili s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Sžso/29/2013 zo dňa 18.03.2014.

15. Záverom žalovaní namietali, že súd neprihliadol na skutočnosť, že z ručenia vzniká právny vzťah, ktorý je subsidiárny k vzťahu veriteľa a zmluvného dlžníka, a teda ručiteľ nie je na plnenie veriteľovi povinný popri dlžníkovi, ale až po ňom. Veriteľ nemôže dostať dvakrát to isté plnenie aj od dlžníka, ako aj od ručiteľa. Mali za to, že v prejednávanom prípade žalobca pristúpil k podaniu žaloby predčasne, nakoľko zmluvný dlžník si riadne a včas plní všetky svoje záväzky preňho vyplývajúce z reštrukturalizačného plánu, vrátane záväzku voči žalobcovi, na základe čoho nie sú splnené podmienky na to, aby sa mohol žalobca domáhať plnenia od ručiteľov (žalovaných) zmluvného dlžníka. Žalovaní nespochybujú samotnú existenciu ručiteľského záväzku a sú pripravení splniť záväzok dlžníka v prípade, ak tento prestane riadne plniť svoje povinnosti vyplývajúce z reštrukturalizačného plánu, t.j. z hlavného záväzku.

16. V súlade s vyššie uvedeným navrhli, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II č.k. 26CSP/53/2021 - 428 zo dňa 19.04.2022 a vec vrátil na ďalšie konanie a zároveň rozhodol, že žalovaní majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

17. K odvolaniu žalovaných sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 19.04.2022. Nesúhlasil s odvolacími námietkami žalovaných, nakoľko právna argumentácia žalovaných uvedená v odvolaní je v priamom rozpore s ust. § 155 ods. 4 ZKR. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 26Csp/53/2021 zo dňa 19.04.2022 a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. Mal za to, že nárok žalobcu voči žalovaným na zaplatenie pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere číslo: 000030/CORP/07/011 zo dňa 21.05.2007 v znení jej dodatkov z titulu ručenia je splatný, pričom schválenie reštrukturalizačného plánu voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 8R/3/2019 zo dňa 23.09.2020 zverejneného v Obchodnom vestníku dňa 02.10.2020 v rámci reštrukturalizačného konania vedeného na dlžníka ASEK TZB, spol. s r.o. nemalo žiadne účinky na zmenu splatnosti pohľadávky žalobcu voči žalovaným, a to s poukazom na ustanovenie § 155 ods. 4 ZKR.

19. Zastával právny názor, že z ustanovenia § 155 ods. 4 ZKR celkom jednoznačne vyplýva, že reštrukturalizačným plánom (aj prípadné zmeny práva veriteľa voči dlžníkovi) zostávajú nedotknuté práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných pohľadávok voči ručiteľom dlžníka. Pohľadávka žalobcu voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. zo Zmluvy o úvere číslo: 000030/CORP/07/011 zo dňa 21.05.2007 v znení neskorších dodatkov sa stala splatnou dňa 11.07.2019 z dôvodu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, t.j. pohľadávka žalobcu voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. sa stala splatnou ešte pred začatím reštrukturalizačného konania voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o.. Reštrukturalizačné konanie voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. sa začalo až dňa 29.08.2019, a to v zmysle uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 8R/3/2019 zo dňa 14.8.2019 zverejneného v Obchodnom vestníku dňa 28.08.2019. Žiadne ustanovenia ZKR pritom nebránia veriteľovi sa domáhať pohľadávky voči ručiteľom dlžníka počas trvania reštrukturalizačného konania a zároveň s poukazom na ustanovenia § 155 ods. 4 ZKR samotné potvrdenie reštrukturalizačného plánu voči dlžníkovi nezbavuje veriteľa práva domáhať sa uspokojenia jeho pôvodnej pohľadávky voči ručiteľom dlžníka. Mal za to, že si riadne uplatnil splatnú pohľadávku voči žalovaným až potom, čo sa pohľadávka voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. stala splatnou, a domáhaniu sa uspokojenia jeho pôvodnej pohľadávky voči žalovaným ako ručiteľom dlžníka nebránili a nebránia žiadne prekážky.

20. Nároku uplatňovať si splatnú pohľadávku voči žalovaným bez ohľadu na potvrdenie reštrukturalizačného plánu voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. svedčí aj právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/168/2017 zo dňa 28.01.2020. Rozsudok jednoznačne potvrdzuje, že pohľadávky veriteľa voči ručiteľom zostávajú nedotknuté reštrukturalizáciou záväzku dlžníka a z predmetného rozsudku dokonca vyplýva aj skutočnosť, že pokiaľ si veriteľ v rámci reštrukturalizácie riadne a včas neprihlási svoju pohľadávku, jej zabezpečenie poskytnuté tretími osobami ostáva procesom reštrukturalizácie absolútne nedotknuté.

21. Právnomu názoru ohľadom nedotknuteľnosti jeho nároku domáhať sa uspokojenia pôvodných pohľadávok voči žalovaným bez ohľadu na schválenie reštrukturalizačného plánu voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. svedčia aj právne názory uvedené v nižšie uvedených komentároch:

Novelou (č. 348/2011 Z. z.) zákona č. 7/2005 Z. z. bolo zmenené ustanovenie § 155 ods. 4, ktoré pre reštrukturalizačné konania začaté od 01.01.2012 jednoznačne vylučuje, aby reštrukturalizačný plán zbavil veriteľa práva domáhať sa uspokojenia jeho pôvodnej pohľadávky voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka, ako aj uspokojenia pôvodných zabezpečených pohľadávok z majetku tretích osôb. K zániku týchto práv po predmetnej novele môže dôjsť len s výslovným súhlasom veriteľa a nie prijatím plánu. Aj táto novelizácia je dôsledkom zneužívania reštrukturalizácie vo vzťahu k zabezpečeným veriteľom, ak bol plán prijatý väčšinou hlasov proti ich vôli. (viď: Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. Bratislava: C.H.Beck, 2012, 953 s.)

Zmenené ustanovenie odseku 4 vylučuje, aby reštrukturalizačný plán zbavil veriteľa práva domáhať sa uspokojenia jeho pôvodnej pohľadávky voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka, ako aj uspokojenia pôvodných zabezpečených pohľadávok z majetku tretích osôb. K zániku týchto práv môže dôjsť len s výslovným súhlasom veriteľa a nie prijatím plánu. Aj táto novelizácia je dôsledkom zneužívania reštrukturalizácie vo vzťahu k zabezpečeným veriteľom, ak bol plán prijatý väčšinou hlasov proti ich vôli. (viď Ďurica, Beckova edícia komentované zákony, komentár k zákonu o konkurze a reštrukturalizácii, 2. vydanie, Bratislava, 2015, s. 1194).

22. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a s odkazom na citovanú zákonnú právnu úpravu, ustálený právny názor súdov ako aj odbornej verejnosti, judikované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a ustálenú súdnu prax považoval žalobca odvolanie žalovaných za nedôvodné, právne nesprávne, nemajúce oporu v zákonných ustanoveniach.

23. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaných nie je možné priznať úspech, a je potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správne v súlade ust. § 387 ods. 1 CSP.

24. Odvolací súd sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom. Súd sa vo svojom rozsudku vysporiadal so všetkými argumentmi žalovaných, správne vyhodnotil vykonané dôkazy, a na správnosť dôvodov uvedených v rozsudku odvolací súd v celom rozsahu odkazuje.

25. Odvolací súd zaujal stanovisko len k tým dôvodom odvolania, ktoré majú vplyv na rozhodnutie vo veci.

26. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) ObZ (účinného v čase vzniku záväzkového vzťahu, aktuálne ods. 6), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí. Podľa odseku 7 tohto ustanovenia, touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou

zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom.

27. V zmysle § 303 ObZ, kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

28. Podľa § 306 ods. 1 ObZ, veriteľ je oprávnený domáhať sa splnenia záväzku od ručiteľa len v prípade, že dlžník nesplnil svoj splatný záväzok v primeranej dobe po tom, čo ho na to veriteľ písomne vyzval. Toto vyzvanie nie je potrebné, ak ho veriteľ nemôže uskutočniť alebo ak je nepochybné, že dlžník svoj záväzok nesplní, najmä pri vyhlásení konkurzu.

29. V zmysle § 307 ods. 1 ObZ, ak sa za ten istý záväzok zaručí viac ručiteľov, ručí každý z nich za celý záväzok. Ručiteľ má voči ostatným ručiteľom rovnaké práva ako spoludlžník. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, ak je ručením zabezpečená iba časť záväzku, neznižuje sa rozsah ručenia čiastočným plnením záväzku, ak záväzok zostáva nesplnený vo výške, v akej je zabezpečený ručením.

30. V zmysle § 155 ods. 1 ZKR, v znení účinnom v čase povolenia reštrukturalizácie, ako aj v čase schválenia reštrukturalizačného plánu dlžníka, ustanovenia plánu sa zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku stávajú účinnými voči všetkým účastníkom plánu; ustanovenia plánu o novom úvere sú účinné voči každému.

31. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia, plán potvrdený súdom sa považuje za právny úkon urobený vo forme a spôsobom, ktorý je vyžadovaný osobitnými predpismi pre vznik, zmenu alebo zánik práv alebo záväzkov obsiahnutých v pláne. Ak je pre vznik, zmenu alebo zánik práva alebo záväzku obsiahnutého v pláne potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, právo alebo záväzok vznikne, zmení sa alebo zanikne až rozhodnutím príslušného orgánu; príslušný orgán nemôže odmietnuť vydať potrebné rozhodnutie len z dôvodu, že plán ako právny úkon nie je urobený vo forme alebo spôsobom vyžadovaným osobitným predpisom.

32. V zmysle odseku 4 tohto ustanovenia, plánom zostávajú nedotknuté práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných pohľadávok voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka, ako aj práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných zabezpečených pohľadávok z majetku tretích osôb.

33. Podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

34. Odvolací súd považuje za nesporne zistené, že zo zmluvy o úvere je zrejmé, že žalobca poskytol dlžníkovi úver vo forme úverového rámca vo výške 634.000,00 EUR, ktorý bolo možné čerpať o.i. formou kontokorentného úveru vo výške poskytnutého úverového limitu 324.849,87 EUR. Z oznámenia súd zistil, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, ktorý sa stal splatným dňa 11.07.2019 a že žalobca vyzval dlžníka na úhradu celého zostatku úveru. Dlžník ani po doručení oznámenia a v súvislosti s výzvou na úhradu zostatku úveru veriteľovi neplnil.

35. Z dohody o ručení 1 je zrejmé, že žalovaný 1) dohodou o ručení 1 vyhlásil veriteľovi, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní záväzok určený v úvodných ustanoveniach tejto dohody, uspokojí veriteľa ako ručiteľ až do sumy 15.360,00 EUR, najviac však do výšky dlžníkom nesplneného záväzku. Z dohody o ručení 2 súd zistil, že žalovaný 2) vyhlásil veriteľovi, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní záväzok určený v úvodných ustanoveniach tejto dohody, uspokojí veriteľa ako ručiteľ až do sumy 15.360,00 EUR, najviac však do výšky dlžníkom nesplneného záväzku. Z dohody o ručení 3 súd zistil, že žalovaný 3) vyhlásil veriteľovi, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní záväzok určený v úvodných ustanoveniach tejto dohody, uspokojí

veriteľa ako ručiteľ až do sumy 15.360,00 EUR, najviac však do výšky dlžníkom nesplneného záväzku. Z dohody o ručení 4 súd zistil, že žalovaný 4) vyhlásil veriteľovi, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní záväzok určený v úvodných ustanoveniach tejto dohody, uspokojí veriteľa ako ručiteľ do 30.03.2018 v celom rozsahu dlžníkom nesplneného záväzku, od 31.03.2018 až do sumy 125.000,00 EUR, najviac však do výšky dlžníkom nesplneného záväzku. Z Dohody o ručení 5 súd zistil, že žalovaný 5) vyhlásil veriteľovi, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní záväzok určený v úvodných ustanoveniach tejto dohody, uspokojí veriteľa ako ručiteľ do 30.03.2018 v celom rozsahu dlžníkom nesplneného záväzku, od 31.03.2018 až do sumy 125.000,00 EUR, najviac však do výšky dlžníkom nesplneného záväzku.

36. Z výziev ručiteľovi súd zistil, že žalobca žalovaných vyzval na úhradu z titulu ich ručiteľských záväzkov. Z uznesenia sp. zn. 8R/3/2019 zo dňa 23.09.2019 súd zistil, že bola povolená reštrukturalizácia dlžníka. Z prihlášky do reštrukturalizácie súd zistil, že žalobca si prihlásil pohľadávku voči dlžníkovi. Z uznesenia sp. zn. 8R/3/2019 zo dňa 02.10.2020 súd zistil, že bol potvrdený reštrukturalizačný plán dlžníka.

37. Ako nosný dôvod odvolania žalovaní uviedli, že súd neprihliadol na skutočnosť, že z ručenia vzniká právny vzťah, ktorý je subsidiárny k vzťahu veriteľa a zmluvného dlžníka, a teda ručiteľ nie je na plnenie veriteľovi popri dlžníkovi, ale až po ňom. Veriteľ nemôže dostať dvakrát to isté plnenie, teda aj od dlžníka, aj od ručiteľa. Odvolací súd zastáva právny názor, že súd prvej inštancie správne uviedol, že najpodstatnejšou otázkou pre rozhodnutie bolo ustálenie, či schválením reštrukturalizačného plánu došlo k zmene lehoty splatnosti, prípadne k novácii, a to aj vo vzťahu k žalovaným, ako ručiteľom, a teda, či je žaloba podaná predčasne. Odvolací súd zdôrazňuje správnosť názoru súdu prvej inštancie, ktorý v rozhodnutí uviedol, že schválením reštrukturalizačného plánu možno jeho účinky vzťahovať len na dlžníka, ale záväzok ručiteľov je nedotknutý. Ani dohoda o zmene splatnosti pohľadávky, ani novácia záväzku, nemohla spôsobiť účinky vo vzťahu k ručiteľom, bez ohľadu na princíp subsidiarity, nakoľko ust. § 155 ods. 4 ZKR ju kogentne ako lex specialis k ObZ, vylučuje. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie postupoval pri právnom posúdení podľa ustálenej súdnej judikatúry, s tým, že správne poukázal v tejto súvislosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/168/2017 zo dňa 28. januára 2020, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2Cob/152/2019 zo dňa 01.12.2020, a svoj názor podporil aj nálezom Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 604/2013, ktorý je plne aplikovateľný na posudzovanú právnu vec.

38. Neobstojí preto tvrdenie žalovaných, že v danom prípade žalobca pristúpil k podaniu predčasne, hoci si zmluvný dlžník plní všetky svoje záväzky preňho vyplývajúce z reštrukturalizačného plánu, vrátane záväzku voči žalobcovi, na základe čoho nie sú splnené podmienky na to, aby sa mohol žalobca domáhať plnenia od ručiteľov (žalovaných) zmluvného dlžníka. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že z ust. § 155 ods. 4 ZKR je zrejmé, že pokiaľ ide o zabezpečovacie práva, ktoré neboli v rámci reštrukturalizácie prihlásené, tieto účinnosťou plánu zanikajú, no iba v časti, v ktorej viažu na dlžníkovom majetku. Pokiaľ zabezpečovacie právo viazne na majetku tretej osoby, a to v dôsledku účinnosti plánu, nezaniká. Takéto zabezpečovacie právo sa v reštrukturalizácii ani neprihlasuje, keďže zabezpečovacím právom na účely reštrukturalizácie je len zabezpečovacie právo, ktoré viazne na majetku dlžníka. Pokiaľ ide o prípadné zabezpečovacie práva, ktoré síce viažu na dlžníkovom majetku, no zabezpečujú pohľadávku voči inej osobe ako reštrukturalizačnému dlžníkovi, tak takéto zabezpečovacie práva sú účinnosťou plánu nedotknuté. Takýto zabezpečený veriteľ ani nemá pohľadávku voči dlžníkovi, ktorú by mohol uplatniť v reštrukturalizácii, keďže jeho obligačným dlžníkom je iný subjekt, ako reštrukturalizácii podrobený dlžník.

39. Odvolací súd podporne v zhode so žalobcom poukazuje aj na odbornú publikáciu Ďurica M, Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, Komentár. Bratislava: C.H.Beck, 2012, 953s., podľa ktorého novelou (č. 348/2011 Z. z.) ZKR bolo zmenené ust. § 155 ods. 4, ktoré pre reštrukturalizačné konania začaté od 01.01.2012 jednoznačne vylučuje, aby reštrukturalizačný plán zbavil veriteľa práva domáhať sa uspokojenia jeho pôvodnej pohľadávky voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka, ako aj uspokojenia pôvodných zabezpečených pohľadávok z majetku tretích osôb. K zániku týchto práv po predmetnej novele môže dôjsť len s výslovným súhlasom veriteľa, a nie prijatím plánu. Aj táto novelizácia je dôsledkom zneužívania reštrukturalizácie vo vzťahu k zabezpečeným veriteľom, ak bol plán prijatý väčšinou hlasov proti ich vôli.

40. Žalovaní uviedli v odvolaní odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, ktorý je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.). Rovnako tak uviedli odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktorý je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal, alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na prejednávaný spor.

41. Po dôslednom oboznámení sa so spisovým materiálom, rozhodnutím súdu a dôvodmi odvolania žalovaných, vrátane vyjadrenia žalobcu, preskúmajúc konanie, ktoré predchádzalo vydaniu súdneho rozhodnutia, odvolací súd konštatuje, že odvolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by zakladali dôvodné uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že by súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli ani inak nevyšli počas konania najavo, či skutočnosť, že by súd opomenul pri svojej rozhodovacej činnosti rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Odvolací súd dopĺňa, že ani žalovaní v odvolaní neuviedli žiadnu takúto skutočnosť. Rovnako tak nebolo v konaní zistené, že by súd použil iný predpis, než ktorý mal použiť, či použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na prejednávaný spor tak, ako to predpokladá zákonodarca v ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

42. V odvolaní odvolatelia neargumentujú žiadnymi skutočnosťami, s ktorými by sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal a ktoré by mali za následok zmenu konajúcim súdom zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia. Z konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom, iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplyva, a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci.

43. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument sporovej strany, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

44. Z vyššie uvedeného možno zhrnúť, že žalobca si riadne uplatnil splatnú pohľadávku voči žalovaným až potom, čo sa pohľadávka voči dlžníkovi ASEK TZB, spol. s r.o. stala splatnou, a domáhanie sa uspokojenia jeho pôvodnej pohľadávky voči žalovaným, ako ručiteľom dlžníka, nebránili a nebránia žiadne prekážky, preto podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

45. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP. Úspešnému žalobcovi odvolací súd priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným 1) až 5), o ich výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

47. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).